

CASP 2025

1. IP – ķīmiskās vielas

Galīgais ziņojums

SATURS

Saīsinājumu saraksts	3
Kopsavilkums	3

I DAĻA

Pasākuma apskats	6
Iesaistītās TUI.....	6
Izstrādājumu tvērums	7
Testēšanas kritēriji.....	7
Paraugu atlase un testēšana	8
Paraugu ņemšanas sadalījums	8
Testēšanas process	8
Testēšanas rezultāti	9
Pārskats par testēšanas rezultātiem un galvenie konstatējumi	9
Rezultāti dalījumā pa izstrādājumu tipiem.....	10
Secinājumi par testēšanas rezultātiem	11
Riska novērtējums un korektīvie pasākumi	11
Riska novērtējuma rezultāti.....	11
Korektīvie pasākumi	12
Secinājumi un ieteikumi	12
Secinājumi.....	12
Ieteikumi ieinteresētajām personām	13

II DAĻA

Kas ir CASP?	16
Izstrādājumu pārbaūžu darba plāns	17
Izstrādājumu pārbaūžu procesi un rīki.....	18

Saīsinājumu saraksts

CASP	Saskaņota rīcība produktu drošuma jomā
JUST ĢD	Tiesiskuma un patērētāju ģenerāldirektorāts
EK	Eiropas Komisija
EBTA	Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija
EISMEA	Eiropas Inovācijas padomes un MVU izpildaģentūra
EN	Eiropas standarts
ES	Eiropas Savienība
GPSR	Regula par ražojumu vispārēju drošumu ((ES) 2023/988)
IM	Starpposma sanāksme
KoM	Sākuma sanāksme
TUI	Tirgus uzraudzības iestāde
PAO	Policikliskie aromātiskie ogļūdeņraži
PFAS	Perfluoralkilētās un polifluoralkilētās vielas
PFCA	Perfluorēta skābe
PFHxS	Perfluoroheksānsulfonskābe
PFOA	Perfluoroktānskābe
PFOS	Perfluoroktānsulfonāti
NOP	Regula 2019/1021 par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem
IP	Izstrādājumu pārbaude
REACH	Ķīmisko vielu reģistrācijas, novērtēšanas, atļauju piešķiršanas un ierobežošanas regula 1907/2006
SCCP	Īsas ķēdes hlorētie parafīni
XRF	Rentgenstaru fluorescences

Kopsavilkums

Mērķi

Saskaņotas rīcības produktu drošuma jomā (CASP) projekta galvenais mērķis ir aizsargāt Eiropas patērētāju veselību un drošību, atbalstot par tirgus uzraudzību atbildīgās ES/EBTA valstu iestādes (TUI), lai tās varētu

labāk saskaņot savas darbības. CASP projekta laikā TUI piedalās kopīgā konkrētu izstrādājumu paraugu ņemšanā, testēšanā un riska novērtēšanā.

Izstrādājumu tvērums

CASP projektu ietvaros konkrētu izstrādājumu pārbaudēs (IP) galvenā uzmanība parasti ir pievērsta konkrētiem izstrādājumiem. Turpretī ķīmisko vielu jomā ir aptvertas vairākas izstrādājumu kategorijas, ķīmisko vielu testēšanai piemērojot uz risku balstītu pieeju. Šī pieeja atspoguļo iespējamās nopietnās sekas, ko aizliegtas

ķīmiskās vielas vai pārmērīgs regulējamo vielu daudzums var radīt cilvēku veselībai un videi. Pārbaude bija vērsta uz patēriņa precēm, kuras, visticamāk, satur regulamentētas vai ierobežotas ķīmiskās vielas, ņemot vērā materiālu sastāvu, paredzēto lietojumu un iespējamo iedarbību uz patērētāju, jo īpaši uz bērniem.

Galvenie testēšanas kritēriji un rezultāti

Paraugi tika testēti atbilstoši **REACH ierobežojumiem** un **NOP Regulas 3. pantam un I pielikumam**. No 128 testētajiem paraugiem 25 (20 %) neatbilda attie-

cīgajām prasībām. TUI veiktās brīdinājumu, marķējuma un pamācību pārbaudes liecināja, ka 33 (26 %) no 128 paraugiem neatbilst prasībām.

Secinājumi

Testēšanas rezultāti parādīja, ka, lai gan lielākā daļa paraugu atbilda piemērojamajām ķīmiskajām prasībām, tika konstatēta ievērojama daļa neatbilstību, jo īpaši saistībā ar PFAS pārklātu tekstilizstrādājumu sastāvā un tādiem

metāliem, kuru izmantošana ir ierobežota, lētās rotaslietas. Šīs pārbaudes rezultātā TUI iesniedza 12 Safety Gate paziņojumus¹.

Galvenie ieteikumi ieinteresētajām personām

Patērētājiem

Pirms iegādes

- ▶ Nesen veiktā testēšana liecina, ka daži ūdensnecaurlaidīgi bērnu apģērbi un daži plastmasas un ūdensnecaurlaidīgi materiāli, piemēram, dušas aizkari, satur bīstamas ķīmiskās vielas, piemēram, PFAS.
- ▶ Dažu PFAS lietošana ES ir ierobežota, jo tās rada ilgstošu kaitējumu veselībai un videi.
- ▶ Dažas "bohēmiskā izskata" rotaslietas var saturēt svīnu un kadmiju, kas var kaitēt veselībai, bojāt nieres un kaulus un pat izraisīt vēzi.
- ▶ Pirms pirkšanas pārbaudīt: plastmasa, rotaslietas un ūdensnecaurlaidīgi materiāli var saturēt bīstamas ķīmiskās vielas. Skatīt [Safety Gate](#), lai uzzinātu, vai izstrādājums, ko pārkat, nav atzīts par bīstamu.

Lietošanas laikā

- ▶ No dažiem bižutērijas izstrādājumiem valkāšanas laikā var izdalīties kaitīgi metāli. Ilgstoša iedarbība var kaitēt veselībai. Neiet gulēt ar bižutērijas izstrādājumiem.

Ekonomikas dalībniekiem

- ▶ Ja ražo, izplata vai importē izstrādājumu ES, pirms tā laišanas tirgū tam jāatbilst tiesību aktos noteiktajām drošības prasībām. Papildus citiem ES tiesību aktiem uz izstrādājumu sastāvdaļām un vielām var attiekties arī REACH regula, un tām jāatbilst tās prasībām.
- ▶ Atjauninātā PFAS testēšanas metode standartā EN 17681-1: 2025 ir stingrāka nekā iepriekšējā versija. Tam varētu būt būtiska ietekme uz atbilstību, jo varētu tikt atklāts vairāk neatbilstību nekā ar iepriekšējo versiju.

Standartizācijas organizācijām

- ▶ Standartā EN 1811 noteikts, ka, ja iespējams, ir jāveic trīs izstrādājumu paraugu testi niķeļa izdalīšanās noteikšanai. Ja nav pieejami vairāki testi, jāparedz iespēja testēt vienu vienī
- ▶ bu.

¹ Paziņojumu skaits šī raksta sagatavošanas brīdī, pamatojoties uz datiem, kas pieejami līdz 2026. gada 19. martam ieskaitot.

I daļa

Pasākuma apskats

Iesaistītās TUI

		Valsts	TUI
1		Beļģija	Federālais Vides inspektorāts
2		Horvātija	Valsts inspekcija
3		Francija	Konkurences politikas, patērētāju lietu un krāpšanas kontroles ģenerāldirektorāts
4		Vācija	Saksijas federālās zemes direktorāts*
5		Ungārija	Valsts tirdzniecības un patērētāju aizsardzības iestāde*
6		Itālija	Pistoijas un Prato Tirdzniecības kamera*
7		Latvija	Patērētāju tiesību aizsardzības centrs
8		Lietuva	Valsts patērētāju tiesību aizsardzības iestāde*
9		Luksemburga	Luksemburgas Vides aģentūra*
10		Malta	Maltas Konkurences un patērētāju tiesību aizsardzības iestāde
11		Spānija	SOIVRE inspekcijas dienests
12		Zviedrija	Zviedrijas Ķīmikāliju aģentūra

* TUI var piedalīties CASP tikai testēšanas režīmā. Tās piedalās testēšanas procesā, bet nav iesaistītas diskusijās un lēmumu pieņemšanā un nepiedalās pārbaudes sanāksmēs.

Izstrādājumu tvērums

Atšķirībā no iepriekšējām IP šī pārbaude nebija vērsta uz konkrētu izstrādājumu veidu. Tā bija vērsta uz tām patēriņa precēm, attiecībā uz kurām ir lielāka iespējamība, ka tās satur ķīmiskas vielas, kuru lietošana ir reglamentēta vai ierobežota, ņemot vērā tādus faktorus kā materiālu sastāvs, paredzētais lietojums un iespējamā iedarbība uz patērētāju, jo īpaši uz bērniem. Aizliegto ķīmisko vielu esamība vai pārmērīga reglamentēto vielu

klātbūtne patēriņa precēs var radīt nopietnas sekas gan cilvēku veselībai, gan videi. Šajā pārbaudē testēšanai tika izmantota pieeja, kuras pamatā ir risks, galveno uzmanību pievēršot ķīmiskajiem apdraudējumiem, nevis iepriekš noteiktai ražojumu grupai. Tika izvēlētas piecas izstrādājumu kategorijas, kas ilustrētas turpmāk.

1. tabula. Izstrādājumu tvērums

Izstrādājumu kategorija	Izstrādājumu paraugu apraksts
Lētas patēriņa preces no plastmasas	Galvenā uzmanība tika pievērsta mīkstajai plastmasai. Savāktās preces ir dušas aizkari, saulesbrilles, galda paliktņi un galdauti, matu suku, tālrunu vāciņi, rotaļlietas (piemēram, piepūšamās bumbas lēkšanai, pludmales bumbas) un kostīmu elementi.
Bērnu izstrādājumi, kas izgatavoti ar tekstilmateriālu daļām	Savāktās preces ir peldmēteļi, krūšautiņi, t-krekli, šalles un kostīmi.
Plastmasas izstrādājumi bērniem	Savāktās preces ir bērnu peldriņķi, pārtinamie paklājiņi, krūšautiņi, ķemmes, saulesbrilles, rotaļlietas (piemēram, plastmasas bumbas), piepūšamās vanniņas un trauki.
Lētas rotaslietas	Bižutērija, kuras vērtība nepārsniedz 3 EUR un kas ir izgatavota no nevērtīgiem materiāliem, piemēram, kaklarotas, gredzeni, auskari un aproces.
Bērnu apģērbi un apavi	Savāktās preces ir lietusmēteļi, lietus kombinezoni, ūdensnecaurlaidīgas jakas, vējjakas, gumijas zābaki, dārza apavi, lietus bikses un slēpošanas šorti.

Testēšanas kritēriji

Testēšana tika veikta saskaņā ar ES tiesību aktiem ķīmisko vielu jomā, galvenokārt saskaņā ar Reģistrācijas, novērtēšanas, licencēšanas un ierobežošanas (REACH) regulu² un noturīgo organisko piesārņotāju (NOP) regulu³. Atkarībā no izstrādājumu kategorijas un materiālu sastāva tika piemērotas attiecīgās REACH ierobežojumu sadaļas, kas attiecas uz tādām vielām kā ftalāti, smagie metāli, azokrāsvielas un perfluoralkilētās un polifluoralkilētās vielas (PFAS), kā arī NOP regulas 3. pants un I pielikums.

Testēšanas plānā tika iekļauti Eiropas un starptautiskie standarti. Šajos standartos ir izklāstītas testēšanas laikā apstiprinātas analītiskās metodes. EN 17681-1:2025 tika piemērots PFAS testēšanai tekstilizstrādājumos un izstrādājumos ar pārklājumu, ISO 14362-1:2017 — dažu azokrāsvielu noteikšanai izstrādājumos ar tekstilizstrādājumu daļām, un EN 1811:2023 — niķeļa izdalīšanās novērtēšanai lētās rotaslietās.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula EK Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmisko vielu reģistrāciju, novērtēšanu, atļauju piešķiršanu un ierobežošanu

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1021 (2019. gada 20. jūnijs) par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem.

Paraugu atlase un testēšana

Paraugu ņemšanas sadalījums

Paraugu ņemšanu veica TUI, pamatojoties uz sākuma sanāksmē (KoM) saskaņoto paraugu ņemšanas sadalījumu. Iesaistītās TUI testēšanai kopumā savāca 129 paraugus — gan tiešsaistē, gan no fiziskajiem veikaliem. 53 bērnu apģērbi un apavi, 34 lēti patēriņa priekšmeti no plastmasas,

21 bērnu izstrādājums no plastmasas, 12 lētas rotslietas un deviņi bērnu izstrādājumi ar tekstilizstrādājumu daļām.

No 129 savāktajiem paraugiem netika testēts viens lēts patēriņa priekšmets no plastmasas, jo tas neietilpa pārbaudes tvērumā.

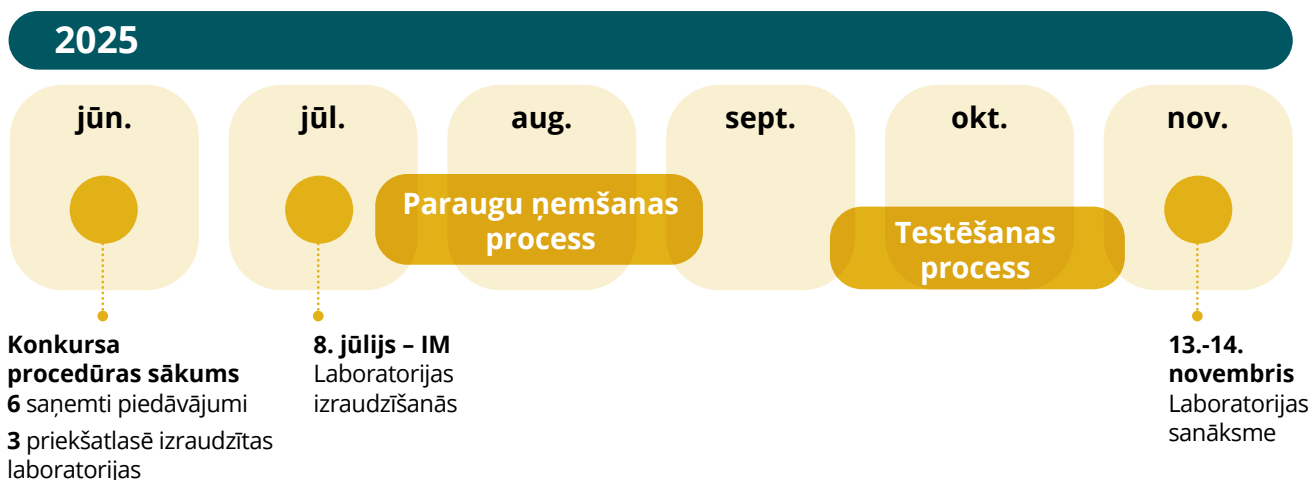
Testēšanas process

Par testēšanu atbildīgā laboratorija tika izraudzīta konkursa procedūrā, kas tika uzsākta 2025. gada jūnijā. No 56 ES/EBTA laboratorijām, ar kurām sazinājās, sešas iesniedza piedāvājumus. Tie tika izvērtēti, ņemot vērā tehniskos un finansiālos apsvērumus, kā rezultātā tika atlasīti trīs kandidāti. Starpposma sanāksmē (IM) TUI

izvēlējās laboratoriju, kura kopvērtējumā saņēma vislielāko punktu skaitu, pamatojoties uz piedāvājuma kvalitāti un piedāvāto cenu.

Pēc laboratorijas izraudzīšanās TUI savāca paraugus un nosūtīja tos uz laboratoriju.

1. attēls. Paraugu ņemšanas un testēšanas procesa laika grafiks

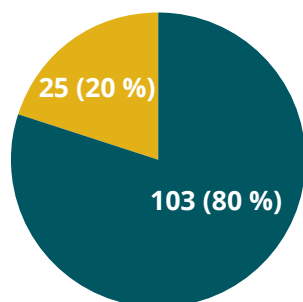
Testēšanas rezultāti

Pārskats par testēšanas rezultātiem un galvenie konstatējumi

Kopumā 25 (20%) no 128 pārbaudītajiem paraugiem neatbilda REACH un/vai NOP noteiktajām prasībām. Papildus laboratorijā veiktajiem testiem TUI īstenoja brīdinājumu,

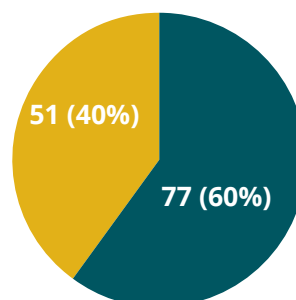
marķējuma un izstrādājumu informācijas pārbaudes, konstatējot 33 paraugus ar formālām neatbilstībām.

2. attēls. Vispārējie testēšanas rezultāti (izņemot brīdinājumu,⁴ marķējuma un informācijas par izstrādājumu pārbaudes) (N=128)

■ Prasībām atbilstoši

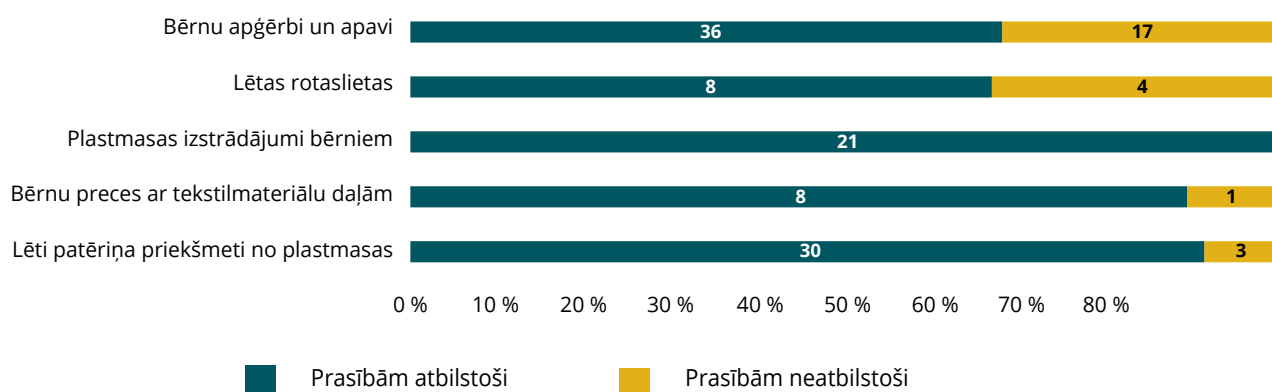
3. attēls. Vispārējie testēšanas rezultāti (ietverot TUI brīdinājumu, marķējuma un informācijas par izstrādājumu pārbaudes) (N=128)

■ Prasībām neatbilstoši

Neatbilstības līmenis piecās izstrādājumu kategorijās ievērojami atšķiras. 4. attēlā parādīti testa rezultāti pa izstrādājumu kategorijām.

4. attēls. Testēšanas rezultāti pa izstrādājumu kategorijām

■ Prasībām atbilstoši

■ Prasībām neatbilstoši

⁴ TUI pārbaudīja marķējumus, brīdinājumus un pamācības saviem paraugiem, pamatojoties uz tehniskā eksperta sagatavoto kontrolsarakstu.

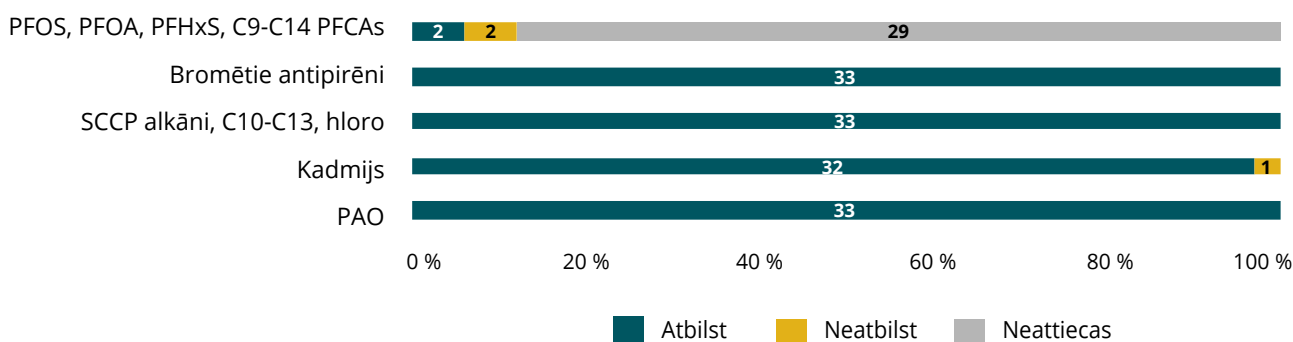
Rezultāti dalījumā pa izstrādājumu tiem

Lētas patēriņa preces no plastmasas

Trīs no 33 (9 %) lētiem patēriņa priekšmetiem, kas izgatavoti no plastmasas, neatbilda piemērojamajām ķīmiskajām prasībām: divi dušas aizkaru paraugi neatbilda pārmērīga

ar PFAS saistīto vielu (PFOS, PFOA, PFHxS un C9-C14 PFCA) daudzuma dēļ un viens atstarotāju komplekts pārmērīga kadmija daudzuma dēļ.

5. attēls. Testu rezultāti — lēti patēriņa priekšmeti no plastmasas

Bērnu preces ar tekstilmateriālu daļām

Viens no deviņiem (11 %) testētajiem bērnu izstrādājumiem ar tekstilmateriālu detaļām (kostīms), neatbilda prasībām, jo tas neizturēja ar PFAS saistīto vielu testu. Visi deviņi paraugi atbilda azokrāsvielu un azodu testēšanas prasībām.

Plastmasas izstrādājumi bērniem

Visi testētie izstrādājumi bērniem (21), kas izgatavoti no plastmasas, atbilda prasībām attiecībā uz PAO, ftalātiem, kadmiju, SCCP un bromētiem antipirēniem.

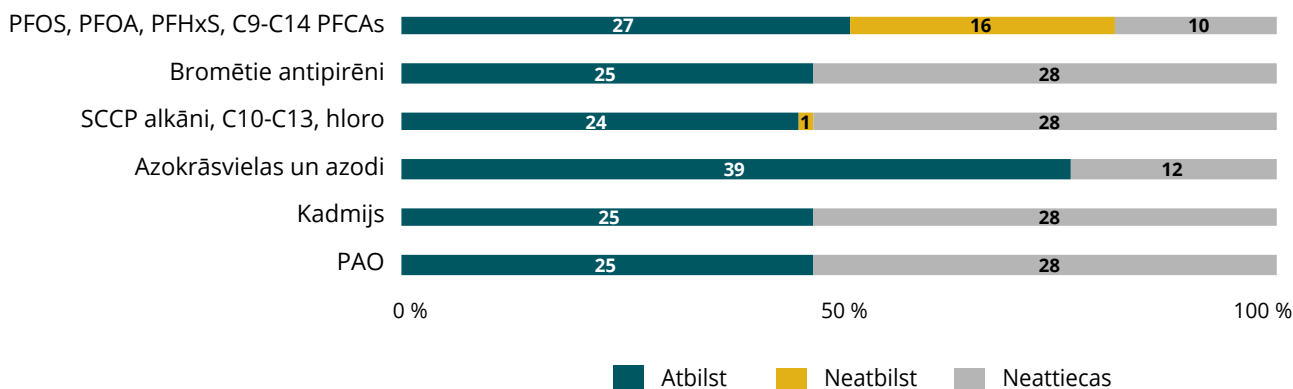
Lētas rotaslietas

Četri no 12 (33 %) lētu rotaslietu paraugiem neatbilda prasībām, jo tajos bija pārsniegts pieļaujamais kadmija (četros paraugos), svina (vienā paraugā) un niķeļa (vienā paraugā) līmenis.

Bērnu apģērbi un apavi

Prasībām atbilda 36 (68 %) no 53 bērnu apģērbiem un apaviem paraugiem, savukārt 17 (32 %) neatbilda. Neatbilstība galvenokārt bija saistīta ar saistītajām PFAS vielām: 16 paraugi neizturēja šo testu. 15 bija lietasmēteļi, vējjakas, jakas vai līdzīgi izstrādājumi, un viens bija apavi (pludmales čības).

6. attēls. Testu rezultāti — bērnu apģērbi un apavi

Secinājumi par testēšanas rezultātiem

Šajā pārbaudē tika pārbaudīti dažādas patēriņa preces, kas potenciāli var radīt ķīmiskus riskus. 20 % no 128 pārbaudītajiem paraugiem neatbilda REACH un/vai NOP noteiktajām prasībām. Ķīmisko vielu neatbilstība galvenokārt bija saistīta ar PFAS saistītām vielām ūdensnecaurlaidīgos tekstilizstrādājumos vai tekstilizstrādājumos ar pārklājumu, jo īpaši bērnu apģērbā un apavos, kā arī ar lētos juvelierizstrādājumos, kuros kadmija, svina un niķeļa daudzums pārsniedz REACH atļauto līmeni.

Rezultāti būtiski neatšķīrās atkarībā no paraugu ņemšanas kanāla (tiešsaistes vai fiziskie veikali). No testēšanas prasībām neatbilstošajiem izstrādājumiem 19 bija no valstīm, kas nav ES/EBTA valstis, bet viens neatbilstošais paraugs bija no ES/EBTA valsts.

Kopumā rezultāti liecina, ka neatbilstību šajā pārbaudē noteica gan ķīmiskā sastāva konstatējumi, gan formālās atbilstības trūkumi vairākās izstrādājumu kategorijās.

Brīdinājumi, marķējums un lietošanas pamācības

TUI veiktās attiecīgajā(-s) valsts valodā(-s) nodrošināto marķējuma, brīdinājumu un pamācību pārbaudes parādīja, ka 33 paraugi (26 %) neatbilst prasībām.

Visbiežāk problēmas bija saistītas ar trūkstošu vai nepilnīgu atbildīgā ekonomikas dalībnieka identifikāciju, pie-

mēram, uzņēmuma nosaukuma un/vai kontaktadrese nenorādīšanu, kā arī ar nepilnīgu obligāto informāciju par izstrādājumu, jo īpaši par izstrādājumiem, kas tiek pārdoti tiešsaistē.

Riska novērtējums un korektīvie pasākumi

Riska novērtējuma rezultāti

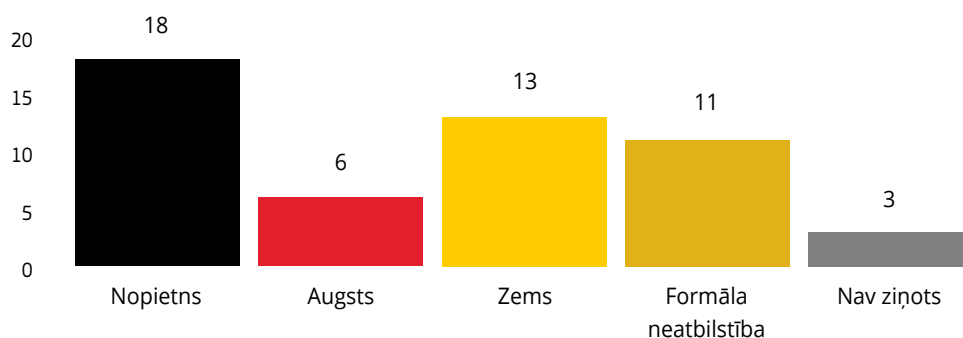
Novērtējot, vai izstrādājums rada risku, jāievēro 26. pants par paziņojumu par bīstamiem izstrādājumiem iesniegšanu, izmantojot ātrās brīdināšanas sistēmu Safety Gate⁵.

Kopumā prasībām neatbilda 51 paraugs (40 %). Tas bija saistīts ar neatbilstībām, kas tika konstatētas vai nu testos, vai arī brīdinājumu, marķējuma un pamācību pārbaudēs,

vai arī abās minētajās pārbaudēs⁶. 24 paraugi tika atzīti par tādiem, kas rada vai nu nopietnu risku (18), vai arī augstu risku (6). 13 paraugi tika atzīti par tādiem, kas rada zemu risku.

7. attēlā parādīts to paraugu riska līmenis, kuri neatbilda prasībām.

7. attēls. Paraugu riska līmeņu pārskats

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/988 (2023. gada 10. maijs) par ražojumu vispārēju drošumu.

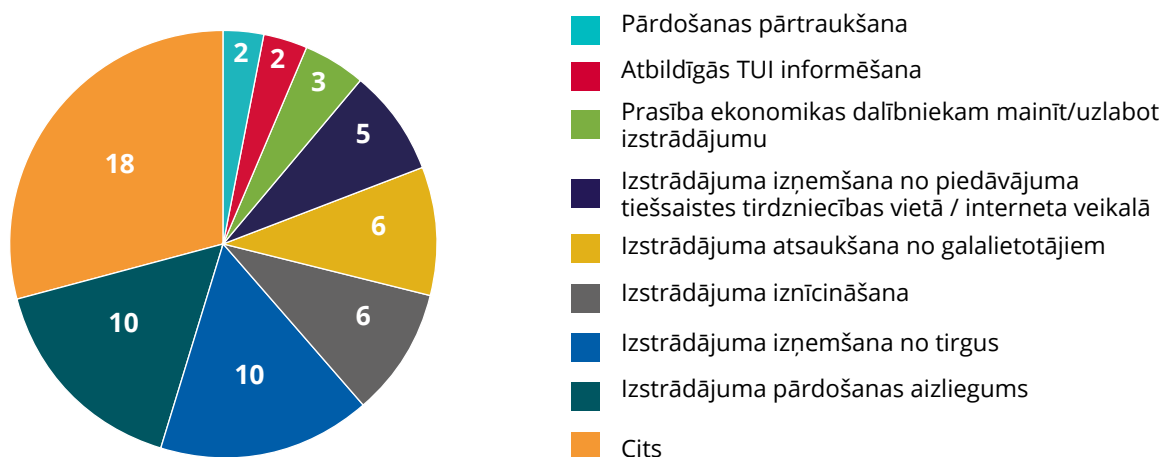
⁶ Ražojumi, kas atbilst testēšanas prasībām, bet neatbilst brīdinājumu, marķējuma un pamācību pārbaudžu prasībām, ir uzskaitīti sadaļā "Formāla neatbilstība".

Korektīvie pasākumi

Pamatojoties uz testu rezultātiem un veiktajiem riska novērtējumiem, TUI nosaka, kādi korektīvie pasākumi jāveic attiecībā uz izstrādājumiem, kas neatbilst ES tiesību aktiem un/vai piemērojamajiem standartiem. 8. attēlā

ir norādīti korektīvie pasākumi, kas veikti attiecībā uz testēšanas prasībām un/vai brīdinājumu, marķējuma un pamācību prasībām neatbilstošajiem izstrādājumiem.

8. attēls. Pasākumi, kas veikti attiecībā uz prasībām neatbilstošajiem izstrādājumiem (N=62)

Turklāt, ja tiek konstatēts nopietns risks, saskaņā ar Vispārīgās produktu drošības regulas (GPSR)⁷ 26. pantu TUI ir juridisks pienākums iesniegt paziņojumu Safety Gate ātrās brīdināšanas sistēmā. Pamatojoties uz GPSR un Regulu (ES) 2019/1020, ieteicams iesniegt

paziņojumus arī par pasākumiem, kas veikti attiecībā uz izstrādājumiem, kuri ir atzīti par tādiem, kas rada mazāk nopietnu risku. Pēc šīs testēšanas kampaņas rezultātā ierosināto pasākumu veikšanas par 12 bērnu apģērbiem un apaviem tika iesniegti paziņojumi Safety Gate.

Secinājumi un ieteikumi

Secinājumi

Šī pārbaude parādīja, cik efektīvi ir piemērot uz risku balstītu pieeju izstrādājumu testēšanai saskaņā ar CASP sistēmu. Koncentrējoties uz ķīmiskiem apdraudējumiem, nevis uz vienu izstrādājumu kategoriju, šī darbība ļāva iesaistītajām TUI kopīgi pievērsties reglamentētajām un ierobežotajām vielām plašā patēriņa preču klāstā. Rezultāti sniedza TUI skaidru un praktiski izmantojamu pamatu riska novērtējumam, izpildes pasākumiem un turpmākiem pasākumiem.

Tā kā pārbaude aptvēra vairākas izstrādājumu kategorijas, tā atklāja arī vairākas praktiskas un metodoloģiskas problēmas. To vidū bija grūtības paredzēt izstrādājuma materiāla sastāvu paraugu ņemšanas posmā un atšķirības dažu testu piemērojamībā dažādiem izstrādājumiem. Neraugoties uz šiem aspektiem, šis pasākums parādīja, ka uz risku balstītu testēšanas pieeju var veiksmīgi īstenot ES līmenī un ka tā var dot attiecīgus rezultātus tirgus uzraudzības vajadzībām.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1020 (2019. gada 20. jūnijs) par tirgus uzraudzību un izstrādājumu atbilstību.

Ieteikumi ieinteresētajām personām

Turpmāk sniegtie ieteikumi ir balstīti uz testēšanas procesa rezultātiem un projekta laikā notikušajām diskusijām starp TUI.

Patērētājiem

Pirms iegādes

- ▶ ES drošības testos ir konstatēts, ka daži ūdensnecaur-laidīgi bērnu apģērbi satur kaitīgas ķīmiskās vielas.
- ▶ Nesen veiktās pārbaudes liecina, ka daži plastmasas un ūdensnecaurlaidīgi materiāli, tostarp dušas aizkari, satur bīstamas ķīmiskās vielas, piemēram, PFAS. Varat izvairīties no šīm ķīmikālijām, izvēloties alternatīvus tekstilizstrādājumus, kas apstrādāti ar dabīgiem vas-kiem vai nefluorētām apdares vielām.
- ▶ Dažu PFAS lietošana ES ir ierobežota, jo tās ilgstoši kaitē veselībai un videi. Šīs vielas ir daļa no plašākiem ES pasākumiem, lai apsvērtu PFAS ierobežojumus visā grupā.
- ▶ Vai visi jūsu juvelierizstrādājumi ir droši? Dažas "bohē-miskā izskata" rotaslietas, kas bieži vien ir smagas un ar spīdīgu dekoratīvu apdari, var saturēt svinu un kad-miju, kas var kaitēt eselībai, bojāt nieres un kaulus un pat izraisīt vēzi — tāpēc to lietošana ir aizliegta.
- ▶ Jums kā patērētājam ir tiesības zināt, vai iegādājama izstrādājums satur kaitīgas ķīmiskās vielas. Ražotājam vai izplatītājam ir pienākums 45 dienu laikā atbildēt uz patērētāju pieprasījumiem attiecībā uz vielām, kas rada ļoti lielas bažas.
- ▶ Iepirkties gudri — pērkot no interneta veikaliem, izvē-lēties tos, kuros ir skaidri norādīts izstrādājuma ražo-tājs un izplatītājs.
- ▶ Pirms pirkšanas pārbaudīt: plastmasa, rotaslietas un ūdensnecaurlaidīgi materiāli var saturēt bīstamas ķi-miskās vielas. Skatīt [Safety Gate](#), lai uzzinātu, vai iz-strādājums, ko pērkat (ar tādu pašu partijas numuru un/vai izstrādājuma kodu), nav atzīts par bīstamu. Ja šaubāties, sazināties ar ražotāju.

Lietošanas laikā

- ▶ Vai jūs ikdienā valkājat bižutēriju? No dažiem izstrādā-jumiem valkājot var izdalīties kaitīgi metāli, piemēram, svins vai niķelis. Ilgstoša saskare ar niķeli var kaitēt veselībai, un niķelis var izraisīt alerģiju uz visu mūžu.

- ▶ Negulēt ar rotaslietām. Ja rodas alerģiska reakcija, pārtraukt valkāt un vērsties pie ārsta. Ja uzzināt, ka ražojums tiek atsaukts, nekavējoties pārtraukt to iz-mantot un sekot atsaukuma paziņojumā sniegtajiem norādījumiem. Ja izstrādājums satur PFAS, izvairīties to izmest kopā ar parastajiem sadzīves atkritumiem, jo tas var piesārņot vidi.
- ▶ Vai zināt, ka tagad varat ziņot patērētāju tiesību aizsar-dzības iestādei par jebkādam ar izstrādājumu saistī-tām drošuma problēmām vai negadījumiem? Apmek-lēt portālu [Consumer Safety Gateway](#).

Ekonomikas dalībniekiem

- ▶ Ja ražojat, izplatāt vai importējat izstrādājumu ES, pirms tā laišanas tirgū tam jāatbilst tiesību aktos no-teiktajām drošības prasībām. Papildus citiem ES tiesī-bu aktiem uz jūsu izstrādājumu sastāvdaļām un vie-lām var attiekties arī REACH regula, un izstrādājumiem jāatbilst tās prasībām.
- ▶ Būt informētiem par izmaiņām ES tiesību aktos. 2025. gadā ierobežojamo ķīmisko vielu sarakstā, kas iekļauts noturīgo organisko piesārņotāju regulā, tika iekļautas jaunas vielas, tostarp dažas PFAS. Dažu ie-priekš reglamentēto PFAS lietošana ES ir ierobežota.
- ▶ Vai tirgojat tiešsaistē? Nodrošināt atbilstību regulas par produktu vispārējo drošību tālpārdošanā. 19. pan-tā izklāstīti uzņēmēju (izplatītāju un pārdevēju) pienā-kumi tālpārdošanas jomā. 22. pantā ir noteikti konkrēti pienākumi tiešsaistes tirdzniecības vietu pakalpojumu sniedzējiem, lai nodrošinātu produktu drošību.
- ▶ Regulāri veikt testēšanu, lai nodrošinātu atbilstību pie-mērojamajām regulām.
- ▶ Atjauninātā PFAS testēšanas metode standartā EN 17681-1: 2025 ir stingrāka nekā iepriekšējā versi-ja. Tas varētu būtiski ietekmēt atbilstību, jo ar varētu atklāt vairāk neatbilstību nekā ar iepriekšējo versiju.
- ▶ Pazīt savu piegādātāju un izstrādājumu. Rūpīgi izvēlē-ties un pārbaudīt piegādātājus. Ja rodas šaubas, piepra-sīt papildu testēšanu un pierādījumus par izstrādājuma atbilstību. Kā brīvprātīgu pasākumu varat pieprasīt at-bilstības apstiprinājumu un datus par izstrādājumu un tā sastāvdaļām no piegādes ķēdes dalībniekiem.

- ▶ Izmantot rentgena fluorescences (XRF) analīzi, lai noteiktu svinu, kadmiju un niķeli. Šī ātrā un efektīvā metode var palīdzēt izplatītājiem un pārdevējiem nodrošināt izstrādājumu atbilstību.
- ▶ Ja izstrādājums tiek atsaukts no tirgus, ļoti svarīga ir skaidra saziņa ar klientiem. Pārlicināties, ka atsaukšanas paziņojumos ir paskaidrots apdraudējums, kā patērētāji var pieprasīt kompensāciju un ar ko sazināties.
- ▶ Ieteicams izmantot Eiropas komisijas veidni atsaukšanas paziņojumam, lai nodrošinātu konsekveni. Rūpīgi sekot līdz atsaukšanas ietekmei un, ja nepieciešams, pielāgot savu pieeju. Informēt patērētājus par to, kā jums atgriezt izstrādājumus.
- ▶ Neesat pārlicināts par saviem juridiskajiem pienākumiem? Sazināties ar savas valsts tirgus uzraudzības iestādi, lai saņemtu norādes. Atbalstu var sniegt arī valsts palīdzības dienesti — atrast savu šeit.

Valstu un Eiropas iestādēm

- ▶ ES mēroga testos tika konstatēts, ka ūdensnecaurļaidīgi tekstilizstrādājumi (piemēram, vējjakas, lietusmēteļi un iešļūcenes) un rotaslietas var saturēt kaitīgas ķīmiskās vielas. Turpināt šo izstrādājumu tirgus uzraudzību, veikt regulāras pārbaudes, sadarboties ar uzņēmējiem un informēt patērētājus.
- ▶ Ātrā pārbaude, izmantojot rentgena fluorescences (XRF) analīzi, ļauj viegli noteikt bīstamo smago metālu klātbūtni rotaslietās. Skrīningam izmantot portatīvos XRF analizatorus un, ja nepieciešams, veikt mērķtiecīgas papildu kontroles, izmantojot papildu ķīmiskās analīzes.
- ▶ Vai esat informēti par aktualizēto PFAS testēšanas metodi tekstilizstrādājumiem, kas aprakstīta standartā EN 17681-1: 2025 Tas varētu būtiski ietekmēt atbilstību, jo ar to varētu atklāt vairāk neatbilstību nekā ar iepriekšējo versiju.

Standartizācijas organizācijām

- ▶ Standartā EN 1811 noteikts, ka, ja iespējams, ir jāveic trīs izstrādājumu paraugu testi niķeļa izdalīšanai. Jāparedz iespēja testēt vienu vienīgu priekšmetu, ja nav pieejami vairāki.

II daļa

Kas ir CASP?

Saskaņota rīcība produktu drošuma jomā (CASP) ļauj Eiropas Savienības / Eiropas Ekonomikas zonas valstu

tirgus uzraudzības iestādēm sadarboties un stiprināt vienotajā tirgū laisto produktu drošumu.

CASP 2025 ietver divas izstrādājumu pārbaudes un vienu horizontālo darbību.

Izstrādājumu pārbaudžu dalībnieki testē kopīgi atlasītus izstrādājumus, kuru paraugi savākti attiecīgajos valstu tirgos. Izstrādājumus testē akreditētās laboratorijās ES/EBTA valstīs atbilstoši kopīgi saskaņotiem testēšanas kritērijiem.

1. IP
Ķīmiskās vielas

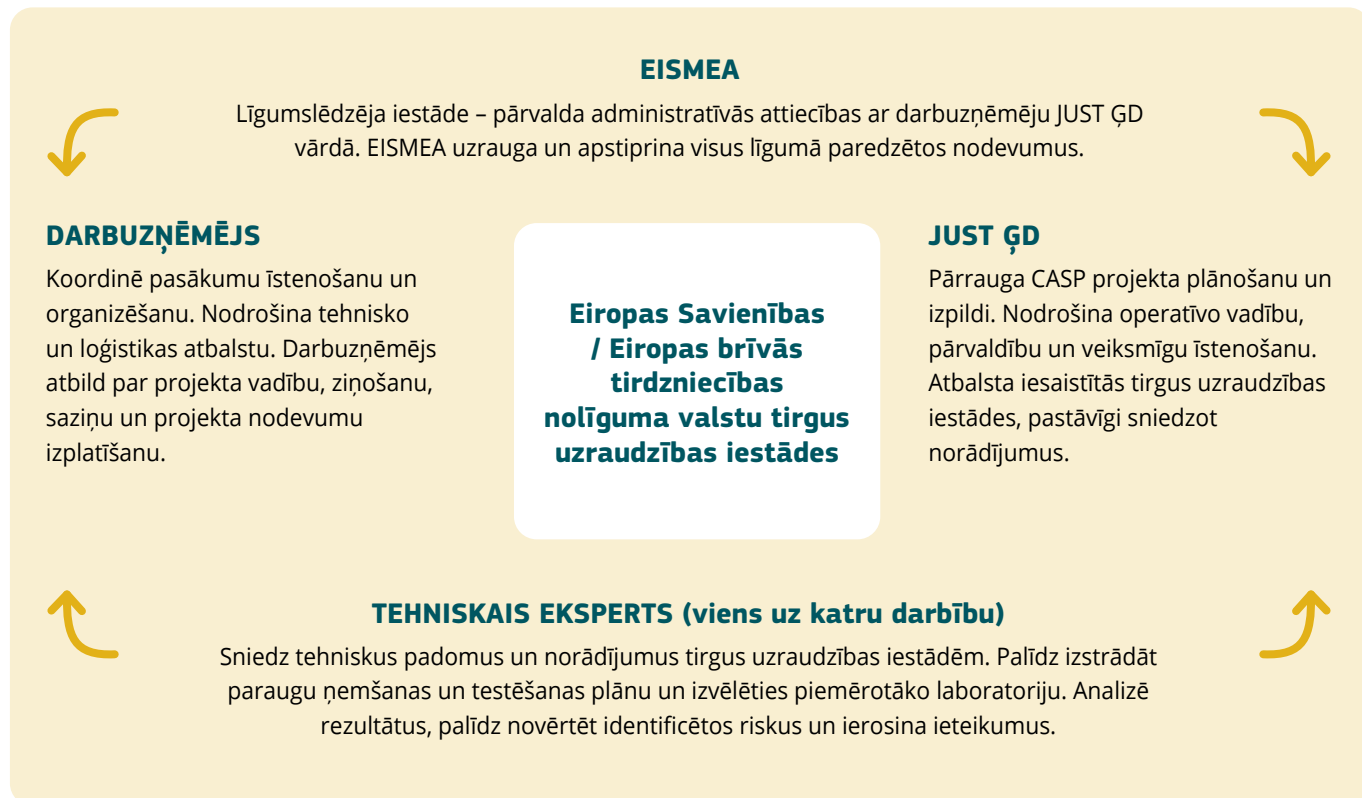
2. IP
Bērnu velo krēsliņi

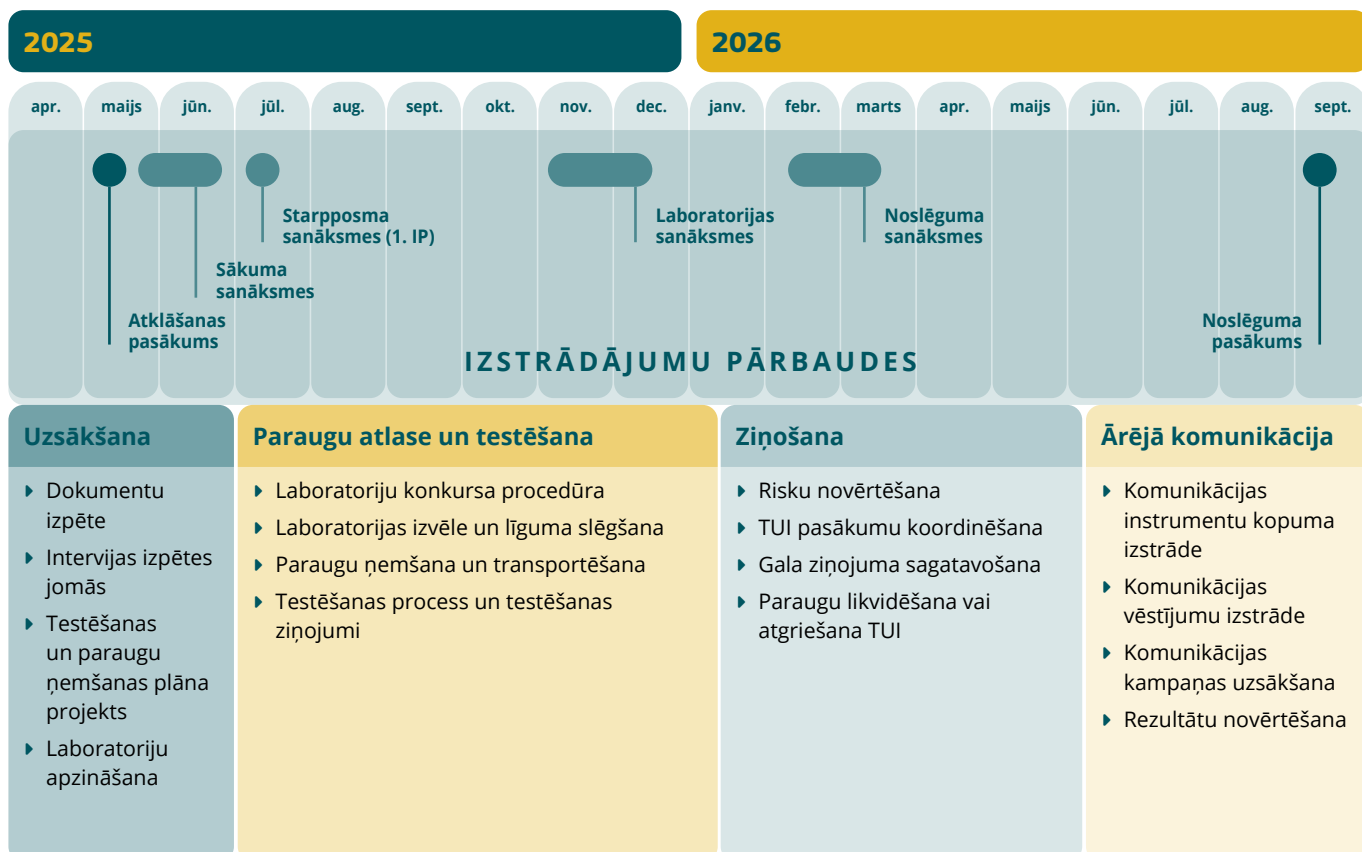
HD
Garīgās veselības riski

Horizontālās darbības nodrošina forumu zināšanu apmaiņai tirgus uzraudzības iestāžu starpā. Attiecīgo jomu tehnisko ekspertu vadībā dalībnieki izstrādā kopīgas pieejas, procedūras un praktiskus instrumentus tirgus uzraudzībai.

Uzdevumi un pienākumi

Izstrādājumu pārbaudes darba plāns

Izstrādājumu pārbaūžu procesi un rīki

0 Process pirms CASP JUST ĢD kopā ar tirgus uzraudzības iestādēm veic prioritāšu noteikšanu, lai atlasītu produktu kategorijas katram CASP projektam. Atlases process aptver gan jaunu, gan CASP projekta ietvaros iepriekš testētu produktu kategorijas.	1 Testēšanas un paraugu ņemšanas plānu validācija Tehniskie speciālisti sagatavo plānu projektus, pamatojoties uz uzraudzības iestāžu noteiktajām prioritātēm un galvenajiem konstatētajiem produktu radītajiem apdraudējumiem. Projektus prezentē sākuma sanāksmēs, pēc tam precizē, un tad dalībnieki tos apstiprina.	2 Laboratorijas izvēle Līgumslēdzēja komanda apzina testēšanas laboratorijas un sazinās ar tām, lai saņemtu sākotnējos cenu piedāvājumus un citu attiecīgu informāciju. Pēc sākuma sanāksmes tiek uzsākta konkursa procedūra, un tiek salīdzināti, analizēti un novērtēti piedāvājumi. Starpposma sanāksmēs tirgus uzraudzības iestādes izvēlas vienu laboratoriju katrai pārbaudei.
3 Paraugu savākšana un transportēšana Tirgus uzraudzības iestādes vāc paraugus no savu valstu tirgus, veic sākotnējās pārbaudes un nosūta tos uz izvēlēto testēšanas laboratoriju.	4 Testēšana un testēšanas ziņojumu iesniegšana Laboratorija testē paraugus saskaņā ar kopīgi saskaņoto testēšanas plānu. Tirgus uzraudzības iestādes pārbauda un apstiprina testēšanas ziņojumus.	5 Risku novērtēšana Tehniskais eksperts un tirgus uzraudzības iestādes veic risku novērtējumu paraugiem, kuri neatbilst prasībām.
6 Tirgus uzraudzības iestāžu pieņemtie pasākumi Tirgus uzraudzības iestādes veic korektīvus pasākumus attiecībā uz produktiem, kuri neatbilst prasībām, un iesniedz brīdinājumus Safety Gate.	7 Ārējā komunikācija Ārējās komunikācijas kampaņu uzsāk pēc visu testēšanas rezultātu apstiprināšanas. To īsteno ar iegūtiem mediju piesaistīšanas pasākumiem, ko papildina ieinteresēto personu veiktās izplatīšanas darbības.	

Ārējā komunikācija

Komunikācijas rīki

- ▶ Par katru pārbaudi un CASP 2025 projektu sagatavoti **nobeiguma ziņojumi**.
- ▶ **IP faktu lapas**
- ▶ **Paziņojumi presei un sociālo tīklu ieraksti**

Kanāli

Komunikācijas materiālus izplata:

- ▶ ec.europa.eu vietnēs ([Safety Gate](#), [CASP lapās](#) un [EISMEA jaunumu sadaļā](#));
- ▶ Rīcībā esošos un iegūtos sociālajos tīklos;
- ▶ Tirgus uzraudzības iestāžu komunikācijas kanālos;
- ▶ Sadarbībā ar izvēlētajiem medijiem.

EIROPAS KOMISIJA

Tiesiskuma un patērētāju ģenerāldirektorāts

Patērētāju direktorāts

B4 nodaļa. Izstrādājumu drošums un ātrās brīdināšanas sistēma

E-pasts: JUST-B4@ec.europa.eu

Eiropas Komisija nav atbildīga par jebkādam sekām, kas izriet no šīs publikācijas atkārtotas izmantošanas.

© Eiropas Savienība, 2026. gads

Eiropas Komisijas dokumentu atkalizmantošanas politiku īsteno, pamatojoties uz Komisijas Lēmumu 2011/833/ES (2011. gada 12. decembris) par Komisijas dokumentu atkalizmantošanu (OV L 330, 14.12.2011., 39. lpp.).

Ja nav norādīts citādi, šo dokumentu atkalizmantot atļauts ar Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) licenci (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tas nozīmē, ka ir atļauta atkalizmantošana ar pienācīgu atsaukšanos uz dokumentu un norādēm uz grozījumiem.

Lai varētu izmantot vai reproducēt elementus, uz kuriem Eiropas Savienībai nav autortiesību, atļauja jāprasa tieši autortiesību īpašniekam.

Vāka attēls: © iStockphoto - EKIN KIZILKAYA

Informācija par Eiropas Savienību visās oficiālajās ES valodās ir pieejama tīmekļa vietnē Europa:

https://europa.eu/european-union/index_lv

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2026

ISBN 978-92-68-38065-9

doi:10.2838/4252475